

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Інженерно-педагогічний факультет
Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ
УКРАЇНИ**

Матеріали
У Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(30 квітня 2019 року, м. Київ)

КИЇВ 2019

112. Ціж Л.М., Мазепа М.А. Безпека пацієнтів з хворобою Альцгеймера під час фізичної терапії та у повсякденному житті.....	153
113. Чан Ієн Лінь Аналіз пожеж та їх наслідки за останні 2 місяці 2018 року.....	154
114. Чорна О.Г. Організація вивчення студентами питань цивільного захисту на практичних заняттях з безпеки	157
115. Шароватова О.П. Запобігання проявам людського фактору шляхом формування культури безпеки фахівців	158
116. Шевченко В.В. Проблематика та сучасний стан переробки твердих побутових відходів у нашій державі	159
117. Шевченко Ю. В. Промислова переробка твердих паливних відходів за кордоном	159
118. Шевченко С.І., Юсупова О.В. Нові прояви бубонної чуми у світі	160
119. Шевченко С.І., Станішевська Т.І., Горна О.І. Психотравмуючі чинники введення військового стану в Україні	161
120. Шевченко С.І., Копилова Т.В. Склад сухих пайків в різних арміях світу	162
121. Шевчук О.А. Електричний опір організму людини і його значення для збереження життя та забезпечення електробезпеки.....	163
122. Шеремет В.В., Кравцов М. М. Аварійні ситуації на водних об'єктах України	166
123. Шмалей С.В. Профілактика насильства в контексті професійних ризиків соціальних працівників	167
124. Шмалей С.В., Бакин С.А. Фармакологические аспекты безопасности жизнедеятельности в сфере питания	169
125. Шматова О.О. ¹ , Шматова Є.Р. ² Екологічні проблеми безпеки водопостачання промислових об'єктів.....	170
126. Шмырко В. И., Пуцина И. В., Троян Ю.И. Актуальность тестирования негативного влияния персональных компьютеров на здоровье пользователей	171
127. Штейн П.В. Формування культури безпеки життєдіяльності в навчальних, позашкільних та громадських установах	173
128. Шульц А. Натовп його види. Методи координації та управління	174
129. Ярова І.А. Собянін І.В., Старченко Є.С. Охорона здоров'я – базовий елемент суспільної безпеки.....	176

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали

У Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(30 квітня 2019 року, м. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова)

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 30.05.2019 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163

Віддруковано у поліграфічному центрі «Доміно»

Тел. (068) 489-07-66

М. Харків, пл.. Конституції, 22

www.copy-copy.com.ua

найбільш придатних технічно, екологічно і економічно для переробки тим чи іншим методом.

В європейських країнах спалюванням переробляють 20-25% обсягу міських відходів, в Японії — близько 65% , в США — близько 15% (у США сміттєспалювання розглядають як один з основних способів продовження терміну служби звалищ). Судячи по закордонним даним, технологія прямого спалювання ТПВ становить екологічну небезпеку внаслідок токсичних викидів, у зв'язку з цим переходять на комплексну переробки ТПВ. Прикладом може служити сміттєпереробний завод продуктивністю 200 тис. т на рік в японському місті Осака.

До універсальних відходів належать побутові небезпечні продукти, їх можна ідентифікувати за такими категоріями:

- автомобільні продукти (наприклад, гальмівна і рідина, антифриз та акумуляторні батареї, бензин, гас, дизельне паливо, тощо),
- продукти для ремонту будинку (наприклад, фарба, лак, скипидар, клей, азбест),
- продукти домашньої хімічистки (наприклад, різні чистячі засоби) і
- пестициди, медикаменти, шприци, пожежний вогнегасник, запальнички, димові сигналізації, фотографічні хімікати вибухонебезпечні (петарди, феєрверки), що містять свинець, фреон, ртуть (термометри),
- продукти електроніки,
- вироби з пластмаси (пляшки, мішки).

У структурі побутових відходів (сміття) 80% припадає на три види відходів:

- харчові відходи (30%),
- пакувальні матеріали і тару (25%) і
- макулатуру (25%).

Сприяння утилізації побутових відходів та рецикловання сировини оголошено одним із пріоритетів політики державного регулювання до 2030 року.

НОВІ ПРОЯВИ БУБОННОЇ ЧУМИ У СВІТІ

Шевченко С.І., Юсупова О.В.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
dr.shev2@ukr.net, olkayusupova@rambler.ru*

За даними ТАСС від 14 липня, що 12 липня 2016 року в Кош-Агачському районі Республіки Алтай був зафіксований випадок захворювання бубонною чумою - в лікарню потрапив 10-річний хлопчик, який на думку лікарів, заразився, обробляючи тушку хворого бабака. Дитина поступила в інфекційне відділення районної лікарні з температурою близько 40 градусів. В даний час він знаходиться в стані середньої тяжкості. Фахівці з'ясували, що він контактував з 17 людьми, з яких шість дітей. Всі вони поміщені в ізолятор і знаходяться під наглядом.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я штату Арізона (США) від 7 серпня 2017 року, повторно пройшло оповіщення населення штату про нові випадки загибелі диких собак в результаті зараження бубонною чумою. Раніше аналогічне повідомлення було зроблено в липні поточного року. Повідомляється, що резервуаром збудника є блохи гризунів, які в свою чергу є здобиччю диких собак. Результати аналізів показали, що 10% досліджених лабораторно бліх заражені збудником чуми.

За інформацією Ветеринарної служби штату Нью Мехіко (США) від 11 серпня 2017

року в штаті зареєстровано 22 випадки бубонної чуми у білок і 3 випадки захворювання серед людей. Відповідно до звітів Центру по контролю за захворюваннями США (CDC), щорічно в країні реєструється в середньому близько 7 випадків захворювання людей бубонної чумою, більшість з яких реєструється в штатах Арізона і Нью Мехіко.

У жовтні 2015 року Американська дівчинка-підліток з штату Орегон заразилася бубонної чумою. Повідомляється, що дівчина поїхала на полівання в округ Мерроу (штат Огайо) 16 жовтня, і перші симптоми з'явилися у неї через п'ять днів. 24 жовтня вона була госпіталізована і поміщена в палату інтенсивної терапії. За словами лікарів, її життю нічого не загрожує. З початку року в США зареєстровано 15 випадків зараження чумою, четверо хворих загинули.

Чума є широко поширеною зооносною хворобою, яка викликається бактеріями *Yersinia pestis* і мала руйнівні наслідки для людської популяції протягом всієї історії. Зникнення захворювання малоімовірно через широкий спектр господарів ссавців та супутніх їм блох. Життєвий цикл блох і гризунів та *Y. Pestis* - грамнегативного облигатного патогена, піддає його дуже різним умовам навколишнього середовища і призвів до появи деяких нових рис, що сприяють передачі та інфекції [1].

Чорна чума є ендемічною хворобою в Мадагаскарі, де щорічно реєструється близько 400 випадків, в основному бубонної чуми. З моменту виявлення спалаху хвороби в кінці серпня померла 21 людина; інфіковано, щонайменше, 114 осіб. Таким людям було надано антибіотики в якості запобіжного заходу для запобігання розвитку інфекції. ВООЗ виділила 300 тис. дол. США в якості надзвичайного фінансування.

Бубонна чума поширюється інфікованими щурами при укусах бліх, а легенева чума - при особистому контактах людей. Нинішній спалах хвороби охоплює обидві форми чуми.

У природних вогнищах чуми регулярно проводиться дератизація, а всім жителям, які проживають на прилеглих територіях, рекомендовано користуватися репелентами, що відлякують бліх - головних переносників захворювання. При дотриманні всіх запобіжних заходів передача чуми від людини до людини в наш час повністю виключена.

Використана література:

1. Perry, R. D., T. S. Lucier, D. J. Sikkema, and R. R. Brubaker. 1993. Storage reservoirs of hemin and inorganic iron in *Yersinia pestis*. *Infect. Immun.* 61:32–39. 206.

ПСИХОТРАВМУЮЧІ ЧИННИКИ ВВЕДЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Шевченко С.І., Станішевська Т.І., Горна О.І.
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
dr.shev2@ukr.net

Правовою основою введення воєнного стану є Конституція України, цей Закон та указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України.

26 Листопада 2018, в 15:31 год. було запроваджено воєнний стан після відкритого нападу російських сил на українську корабельну групу біля Керченської протоки. Воєнний стан має посилити обороноздатність України та допомогти зупинити агресора.

Але головна його суть, і головна тема дискусій навколо нього – низка обмежень діяльності місцевої влади, підприємств і простих громадян.

1. Якщо в якихось населених пунктах місцеві органи влади не працюють, або працюють не на користь держави – замість них запроваджують військові адміністрації, які отримують всю повноту влади.

2. Посилена охорона стратегічних об'єктів, та об'єктів життєзабезпечення громадян. Це можуть бути не лише військові частини та електростанції (зокрема, АЕС), а й порти, водозабори, котельні, склади продовольства тощо.

3. Трудова повинність: цивільних громадян, зокрема працівників підприємств, можуть залучати на різні роботи для посилення оборони, для яких не потрібна військова кваліфікація.

4. Обмеження пересування в певних районах, обмеження в'їзду до країни чи виїзду з неї громадян України чи іноземців. В певних районах – заборона перебування та заборона проживання. Отже, може бути «комендантська година».

5. Військові та силовики отримують більші повноваження для перевірки документів, огляду речей, житла та інших приміщень крім випадків, в яких це заборонено Конституцією України.

6. Військові адміністрації можуть забороняти протести, мітинги та інші масові акції.

7. Держава отримує право вилучати майно громадян та підприємств на військові потреби. Це одна з причин, чому банки та міжнародні організації припиняють надання кредитів країні, що перебуває в стані війни, а інвестиційна привабливість держави – падає до мінімуму.

7. Держава отримує право забороняти діяльність тих політичних партій і громадських об'єднань, які працюють «на ліквідацію незалежності України» чи на силову зміну влади. А також – впливати на ЗМІ, особливо, якщо вони поширюють подібні тези. 8. Можуть заборонити обіг зброї та вибухових речовин, обмежити продаж алкоголю та сильнодіючих препаратів.

9. Військовозобов'язаним – заборонять змінювати місце проживання, а проходження альтернативної (невійськової) служби – обмежать.

10. Громадян зобов'язують при потребі поселяти у себе військових.

11. Військові адміністрації повинні подбати про захист населення: підтримувати бомбосховища в робочому стані, забезпечувати продуктами при потребі, а також організувати евакуацію: як населення, так і цілих закладів позбавлення волі.

12. Громадян країни, яка вчинила напад на Україну, під час воєнного стану інтернуватимуть (примусово поселятимуть у певних місцях).

Загалом чинний закон «Про правовий режим воєнного стану» передбачає 24 варіанти таких обмежень та заборон. Однак не всі вони діятимуть одночасно.

СКЛАД СУХИХ ПАЙКІВ В РІЗНИХ АРМІЯХ СВІТУ

Шевченко С.І., Копилова Т.В.

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
dr.shev2@ukr.net*

«Армія крокує, поки повний шлунок», - Наполеон Бонапарт.

В Середні віки раціон бійця був набагато брутальнішим. «Зла війна» – так Середньовіччя називали зимові кампанії. Армія критично залежала від погоди і запасів їжі. Якщо суперник захоплював обоз з їжею, на ворожій території солдати були приречені.

Тому великі походи починали після збору врожаю, але до проливних дощів, інакше вози і машини для облоги загрузнуть в багнюці.

На галерах навіть раби і каторжники харчувалися краще, ніж прості люди на суходолі. Веслярів годували фасолевою юшкою, рагу з бобами, сухарями. На день видавали близько 100 грамів м'яса і сиру. В пізньому Середньовіччі норма м'яса збільшилася, і в раціоні з'явилося сало. Найбільш ситне харчування було у загібних: так моряків мотивували боротися за це місце.

Захищати Батьківщину на голодний шлунок - справа нелегка, тому військовослужбовці різних країн завжди могли розраховувати на набори з індивідуальним раціоном харчування або, простіше кажучи, сухий пайок. До речі, склад сухого пайка для військовослужбовців європейських армій недавно змінився і нагадує зараз меню непоганого ресторану.

Сухі пайки у військових різних арміях світу складені з тим розрахунком, щоб боєць міг отримати достатньо енергії і наїстися в разі, якщо неможливо приготувати їжу на польовій кухні.

Німецький сухпайок складається з декількох шматочків консервованого грейпфрута, розчинної соку і італійського біскотті (сухого печива). Також є паштет з печінки, житній хліб, гуляш з картоплею, а на десерт - вишневий або абрикосовий джем.

Американський сухпайок складається з кексу з мигдалем і маком, журавлина, пряний яблучний сидр (гарячий безалкогольний напій), арахісове масло і крекери - це далеко не все, що входить в раціон американських військовослужбовців. Основна страва раціону - макарони з овочами в гострому томатному соусі. Також в сухпайок включений спеціальний пакет з безполумєнєвим хімічним нагрівачем.

У французів вишуканий раціон харчування включає паштет з оленини, рагу з м'яса качки, свинину по-креольськи і шоколадний кремний пудинг. Туди також включений одноразовий підігрівач, трохи кави, розчинний ароматний напій, мюслі на сніданок і шоколадна карамель Dupont.

Італійський армійський сухпайок - це 40% алкогольний напій Cordiale, порошкове кави зі збитими вершками, багато сухого печива і одноразовий підігрівач їжі. Основна страва - паста, суп з квасолі, консервована індичка і салат з рисом. На солодке - консервований фруктовий салат і шоколадні мюслі.

Новий сухпайок збройних сил України орієнтований на традиційні кулінарні уподобання, характерні для території України, його склад: перловка зі свининою, перловка з яловичиною, квасоля з яловичиною, гречка з куркою, гречка зі свининою, пшінка з яловичиною, рис зі свининою, рис з куркою, овочева рагу з куркою, яєчка зі свининою, тушкована капуста з яловичиною, шукрут з куркою, голубці зі свининою, де кожен прийом їжі буде окремо упакований. Вважається, що це буде перший в світі сухпайок де буде перша страва (суп рисовий з овочами, борщ, суп гороховий, суп гречаний з овочами або суп грибний). Передбачені також сиропи в одноразових стінках і джеми.

І найголовніше - в кожен пакет буде укомплектований одноразовий підігрівач.